

F. t. beslutn. vedr. PET's arkiver m.v.

I forbindelse med en sådan adgang underskriver den enkelte forsker en tavshedserklæring, ligesom der fastsættes en række vilkår for forskerens konkrete arkivadgang. I tavshedserklæringen forpligter forskeren sig til ikke at offentliggøre klassificerede oplysninger og dokumenter, medmindre der opnås samtykke hertil fra udstederen af dokumentet. Forskeren forpligter sig endvidere til at tage de nødvendige hensyn – herunder ved anonymisering – til beskyttelse af oplysninger af hensyn til statens sikkerhed, rigets forsvar, forholdet til fremmede magter eller tredjemand. Oplysninger om tredjemand kan f.eks. være oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold.

Tavshedserklæringen skal naturligvis forhindre, at sensitive oplysninger, der kan kompromittere efterretningstjenesten, eller meget personfølsomme oplysninger om enkeltpersoner ikke uberettiget offentliggøres.

Det fremgår af tavshedserklæringen, at en tilside-sættelse af tavshedspligten kan være strafbar, jf. reglerne i forvaltningslovens § 27 og straffelovens § 152.

Når PET tog kontakt til henholdsvis Jyllands-Posten og Bent Jensen fredag aften, skyldes det, at PET ønskede at sikre sig, at der hverken hos Jyllands-Posten eller Bent Jensen skulle herske tvivl om de ovennævnte forhold.«

Enhedslisten finder ikke, at den praksis, som gengives i PET's udtalelse, sikrer personer, som er opført i dokumenter i PET's arkiver, en tilstrækkelig retssikkerhed. Den konkrete sag viser, at andre end PET selv kan få adgang til dokumenter vedrørende enkelte personer og offentliggøre oplysninger fra disse, uden at den pågældende person selv har adgang til at se dokumenterne. Der er derfor efter Enhedslistens opfattelse behov for at ændre retningslinjerne og praksis for adgangen til PET's arkiver gennem ændret lovgivning.

Enhedslisten finder det helt uacceptabelt, at arbejdet i Wendler Pedersen-udvalget, som blev nedsat i 1997, og hvis betænkning skal danne grundlag for en ny lovgivning om efterretningstjenesterne, har trukket så længe ud, som det er tilfældet. Det ser ydermere ud til at kunne vare flere år i endnu, før betænkningen afgives, fordi udvalget er blevet pålagt at afvente PET-kommissionen. Justitsministeren må afgøre, om ministeren vil anmode Wendler Pedersen-udvalget om en hurtig delbetænkning med henblik på at ændre lovgivningen, for så vidt angår arkivadgangen, eller om en sådan lovgivning kan udformes uden kommissionsbetænkning.

Folketinget vedtog under forespørgselsdebatten den 21. januar 2003 om undersøgelse af indre danske konflikter under den kolde krig følgende vedtagelse (V 39):

»Folketinget udtrykker ønske om, at der skal være størst mulig åbenhed om, hvad der foregik under den kolde krig. Folketinget noterer med tilfredshed, at regeringen vil sikre størst mulig åbenhed med hensyn til adgangen til statens arkivmateriale om den kolde krig, således at andre forskere behandles på lige fod med forskerne under Institut for Internationale Studier i forbindelse med anmodninger om arkivadgang og aktindsigt.«

Enhedslisten er tilhænger af øget arkivadgang, men undlod at stemme for V 39, da Enhedslisten hellere havde set en øget arkivadgang gennemført ved en ændring af arkivloven samtidig med, at der blev oprettet et uafhængigt ankenævn, hvortil afslag på arkivadgang kunne indbringes. Den konkrete sag aktualiserer behovet for lovændringer på arkivområdet.

Enhedslisten foreslår med beslutningsforslaget, at regeringen pålægges at fremsætte lovforslag, som indebærer, at der oprettes et uafhængigt ankenævn, hvortil afslag på arkivadgang kan indbringes.

Skriftlig fremsættelse

Line Barfod (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om adgang til dokumenter om egne forhold i PET's arkiver og om oprettelse af et uafhængigt ankenævn for afslag på anmodning om arkivadgang.

(Beslutningsforslag nr. B 92).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.